

розміщення смітників біля кожної лавки у центрі (при цьому смітники гарно, по-художньому оформлені і виконані місцевими майстрами), але при цьому не було прослідковано шляхи вивозу сміття та його наступної переробки. Отже логістичний підхід, застосований зокрема в Концепції розподілу туристичного навантаження Львова, що недавно була ухвалена Львівською міською радою, слід було б поширити і на усі аспекти туристичного господарства міста, включаючи управління відходами, на базі використання найновітніших технологій, у т.ч. інформаційних.

Список використаних джерел

1. Антонюк Н. Перспективи розвитку європейського туризму на 2014-2020 рр. / Н.Антонюк, О.Краєвська // Вісник Львівського університету. Серія Міжнародні відносини. 2014. Вип.34. – С. 133-141.
2. Смирнов І.Г. Логістика туризму: навч.пос. / І.Г. Смирнов. – К.: «Знання», 2009. – 444 с.
3. Смирнов І.Г. Маркетинг у туризмі: навч.пос./І.Г.Смирнов. - К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2016. - 251с.

*Комова Олена Станіславівна, старший викладач,
Яворська Оксана Григорівна, кандидат біологічних наук,
Київський національний лінгвістичний університет*

ЕТНО-ІСТОРИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІНГВІСТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

На етапі інтенсивного розвитку економічного та політичного життя людства зросла важливість вивчення соціальної сфери суспільства. Остання являє собою певну систему історично складених упорядкованих зв'язків та відношень між різними етносами людей.

На сьогодні у всьому світі зростає інтерес до етнічної культури різних народів, а в Україні спостерігається підйом національного самоусвідомлення. Відтак розвиток туризму, зокрема етнічного туризму, є особливо значущим як для країни загалом, так і для регіонів з багатою історико-культурною спадщиною.

Як відомо, сучасна індустрія туризму є однією з найбільш прибуткових галузей світової економіки, і за даними спеціалістів в останні роки характеризується певним підйомом та має всі умови для подальшого стрімкого зростання.

На сьогодні розширення спектру туристичних напрямків та диверсифікацію туристичного продукту можна віднести до найбільш характерних рис розвитку туристичної індустрії.

В останній час вийшло чимало праць з різних питань етнотуризму [1 ; 2 ; 6 ; 8-10 ; 12 ; 13 ; 16].

За Van den Berghe [15], туризм є певною формою міжетнічних стосунків, відповідно, при підготовці туризмознавців слід включати в теоретичну підготовку та в процес набуття практичних навичок елементи етнотуризму.

Завдяки роботі в навчальній туристичній фірмі студенти мають можливість вирішувати завдання в умовах, максимально наближених до реальних. Студенти займаються розробкою маршрутів екскурсії, зокрема і з організації етнотурів; проводять моніторинг туристичного ринку України та світу, знайомляться з новими проектами.

Зокрема, наразі студентами II–IV курсів розробляється проект-дослідження історико-культурних пам'яток Польщі (“Український слід в культурі та мистецтві Польщі”) в рамках програми академічного обміну між студентами Київського національного лінгвістичного університету та Поморської Академії в м. Слупську (куратор Комова О.С.).

Також створений сайт (<http://crt-knlu.in.ua/> Центр розвитку туризму як навчально-тренувальна база підготовки гідів-екскурсоводів та науково-дослідний центр вивчення екскурсійних ресурсів України) групою ентузіастів – викладачів кафедри історії України і туризмознавства та студентів напряму підготовки «Туризм» Київського національного лінгвістичного університету.

У вільному доступі розроблені оригінальні проекти дослідження історико-культурної спадщини України та зарубіжжя, подорожей мальовничими куточками нашої планети.

На сайті також висвітлюються традиційні історичні й культурні зв'язки України з країнами світу; знайомлячи з маловідомими сторінками розвитку української діаспори на всіх континентах землі; пропагуються оригінальні туристичні маршрути до країн, в яких українці залишили помітний слід в культурі та мистецтві; знайомлять вітчизняних та закордонних туристів з українською культурою, звичаями й традиціями; залучаючи всіх охочих до участі у наукових та освітніх проектах в галузі туризмознавства.

Важлива роль у професійній підготовці студентів-практикантів напряму підготовки «Туризм» приділяється залученню до розробки власних проектів етнокультурних подорожей регіонами України з метою вивчення життя, історії, культури, національних звичаїв, обрядів та традицій народів, що населяють нашу державу.

Так, зокрема, під час проходження туристичної практики восени 2016 року в «Громадській організації «Молодіжна організація «Центр аналізу і розвитку освіти та науки» («МО «Царон»)) студенти Київського національного лінгвістичного університету розробили ряд проектів екскурсійних подорожей до Одеської області, у тому числі й до районів з компактним проживанням болгарської та грецької меншин, до Чернігівської та Київської областей. Програми подорожей передбачають докладне ознайомлення зі звичаями, побутом, етнічними традиціями населення різних районів України та участь у фольклорних фестивалях.

На території України етнічний туризм може набути різних форм та видів діяльності. Зокрема, перспективним є розгляд етнотуризму як відвідування

історичної батьківщини та місць проживання родичами іноземних туристів (відтак ґрунтовна фахова підготовка студентів Київського національного лінгвістичного університету з туризмознавства зі знанням двох іноземних мов є доцільна в залученні їх до роботи саме в даному секторі туристичної індустрії України).

Як відомо, даний напрям туризму набув популярності з 1999 р., коли Британське туристичне правління (БТА) заклиало нащадків імігрантів та висланих арестантів повернутися на історичну батьківщину та вивчати свій родовід. Даний вид туризму також поширений в Європі, оскільки одним з наслідків Другої світової війни стала масова міграція населення, які наразі прагнуть пізнати своє родове коріння. Також популярними є тури японців на о. Сахалін, фінів – до Карелії тощо.

Етнічний туризм також можна розглядати як складову культурного туризму загалом, який спрямований на ознайомлення з життям та побутом окремих народів та етносів з метою культурного та мовного обмінів.

Популярними стають подорожі з метою спілкування з населенням, життя та культура яких відмінна від етнічної спадщини туристів.

Власне з таким підходом можна будь-яку екскурсію чи подорож розглядати як форму етнічного туризму, якщо під час її проведення увага в більшій мірі зосереджена на людях та їх житті, ніж на природі, шопінгу, музеях тощо.

Навіть для самих українців є цікавими туристичні подорожі-знайомства з населенням, яке зберегло свою самобутність, культуру та традиції (гуцули, лемки, бойки та ін.).

Таким чином, на сьогодні учасниками етнічного туризму в широкому розумінні самого терміну («*cultural heritage tourism*», «*heritage tourism*» або «*diaspora tourism*», «*ethnocultural tourism*», а також антропологічний, етнічний, ностальгічний, генеалогічний туризм - «*nostalgic tourism*», «*genealogy tourism*», «*ancestral tourism*») можуть виступати доволі широкі верстви населення, проте в закордонних дослідженнях можна зустріти погляди, де етнічний туризм виокремлюється від культурного та історичного [14].

Так, етнографічний туризм знайомить з культурою, побутом українського народу, його костюмами, мовою, фольклором, традиціями, національними святами, звичаями, етнічною творчістю, традиційним землекористуванням, стравами національної кухні тощо.

Серед сучасних проблем етнотуризму можна вказати відсутність чіткої класифікації етнотурів, а також певні питання географічних особливостей їх організації; потреба в більшій диверсифікації структури етнотуризму з метою більш повного задоволення інтересів та уподобать туристів.

Таким чином, виробнича практика - головна складова безперервної професійно-практичної підготовки спеціалістів [3-5].

Основна мета виробничої практики – набуття студентами практичних навичок роботи на виробництві за обраною спеціальністю.

Практика організовується відділом виробничої (навчальної) практики Київського національного лінгвістичного університету разом з керівництвом факультету перекладачів.

Керівниками практики призначаються представники кафедр та підприємства (організації чи установи), де проводиться практика. Практика проводиться згідно з навчальним планом підготовки бакалаврів за напрямом підготовки «Туризм» та програмою практики.

Підприємства та організації, що можуть бути використані як бази для проходження практик: туроператор, турагенція, музеї, бюро перекладів, туристичні клуби, державні та громадські організації, що безпосередньо та опосередковано задіяні в організації етнотуризму, а також державні відділи та управління, що здійснюють контроль та управління в туристичній галузі.

Метою практичної підготовки є формування та розвиток у здобувачів вищої освіти професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах реального освітнього процесу чи конкретного виробництва, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

Список використаних джерел

1. Барлукова А.В. Методический подход к формированию структуры системы управления этническим туризмом / А.В. Барукова // Известия Иркутской государственной академии. - 2010. - №6. - Режим доступа :

http://tourlib.net/statti_tourism/barlukova.htm.

2. Малова Н.А. Этнический туризм: проблемы, тенденции, перспективы // Туризм и культурное наследие. Межвузовский сборник научных трудов. Выпуск 1 / Н.А. Малова. - Режим доступа :

http://tourlib.net/statti_tourism/malova.htm.

3. Методичні рекомендації з організації, проведення та підбиття підсумків практики (для студентів факультету туризму та міжнародних комунікацій). / Уклад.: Н.В. Чир, Р.Я. Жовтані, В.М. Кочан, М.Ю. Кашка, Н.О. Варга, – Ужгород : Ред.-вид. від. ДВНЗ «УжНУ». -Ужгород, 2016. - 70 с.

4. Омельченко Б.Ф. Экскурсионное общение: Познание, воспитание, отдых / Б. Ф. Омельченко. – М. : Наука, 1991. – 120 с.

5. Пасечный П. С. Туризм и экскурсии / П.С. Пасечный. – М.: Наука, 1983. – 230 с.

6. Севастьянов Д.В. Предпосылки развития экологического и этнического туризма на северо-западе России / Д.В. Севастьянов, А.И. Щукин // Вестн. С.-Петербур. гос. ун-та. Сер.7. Геология. География. - 2001. - Вып.3. - С. 37-43.

7. Седова Н. А. Культурно-просветительный туризм: Учебное пособие / Н. А. Седова. – М.: Советский спорт, 2003. – 96 с.

8. Щукин А.И. Предпосылки и факторы развития этнического туризма на Северо-Западе Российской Федерации: автореф. дис... канд. геогр. наук / А.И. Щукин. - СПб.: СПбГУ, 2002. - 22 с.

9. A trip back to your roots / Nick Easen // BBC. - Режим доступа :

<http://www.bbc.com/travel/feature/20120404-a-trip-back-to-your-roots>.

10. Heritage Tourism // National Trust for Historic Preservation. - Режим доступу :

<http://www.preservationnation.org/information-center/economics-of-revitalization/heritage-tourism/>.

11. Центр розвитку туризму як навчально-тренувальна база підготовки гідів-екскурсоводів, науково-дослідний центр вивчення екскурсійних ресурсів України. – Режим доступу :

<http://crt-knlu.in.ua/>.

12. King B. What is ethnic tourism? An Australian perspective // Tourism management. - 1994. - №15(3). - P.173-176.

13. Scots firms urged to benefit from ancestral tourism / Alistair Munro // The Scotsman. - Режим доступу :

<http://www.scotsman.com/lifestyle/scots-firms-urged-to-benefit-from-ancestral-tourism-1-3021419>.

14. Smith V. Hosts and Guests. - Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1977.

15. Van den Berghe P.L. The quest for the other: ethnic tourism in San Cristobal. - Mexico: University of Washington Press, 1994.

16. Wood R.E. Ethnic tourism, the state, and cultural change in Southeast Asia // Annals of Tourism Research. - 1984. - №11(3). - P.353-374.

Торон Анатолій Васильович, доцент кафедри політичних наук

Київського національного університету будівництва і архітектури

ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТА ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ В ІСТОРИЧНИХ МІСТАХ ТА МІСЦЕВОСТЯХ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРКАСЬКОГО РЕГІОНУ)

Значне місце у процесі ствердження української нації як самостійної серед світової спільноти належить відродженню історії та національної свідомості українського народу, дослідженню та збереженню національної культурної спадщини, формуванню історичної пам'яті українців. Ці процеси сьогодні в Україні відбувається складно, що зумовлюється рядом чинників. Це насамперед: відмінності історичної долі різних регіонів України, недостатня обізнаність населення з фактами власної історії, живучість світоглядних стереотипів радянських часів, ретрансляція препарованої історичної пам'яті, яка сформувалась за часів СРСР. Тому проблема формування спільної історичної пам'яті, подолання дуалізму в тлумаченні ключових історичних подій різними соціальними, регіональними та етнічними групами є одним із стратегічних завдань держави у сфері гуманітарної політики.

Визначальну роль у реалізації такої політики відіграють заповідники і музеї – особливо регіональні та розташовані в історичних містах і місцевостях України.